

Aastapäeva verstaapost: ENDOTARGETi esimene aasta reumaatiliste haiguste uuringuid

ENDOTARGET on Eli projekt, mis uurib seoseid soolestiku mikroobiota, soolestiku läbilaskvuse ja süsteemse endotoksemia vahel, et mõista reumaatiliste haiguste, st osteoartriidi (OA), reumatoidartriidi (RA) ja spondülartriidi (SpA) tervise ja haiguse vahelist üleminekut esilekutsuvaid tegureid. Alates 1. jaanuarist 2023 on ENDOTARGETi konsortsium, mida juhib HUS Helsingi Ülikooli Kliinikum, teinud koostööd üheksa omavahel seotud tööpaketi kaudu.

Projekti esimese aasta jooksul on toimunud kaks konsortsiumi kohtumist. Projekti esimese koosoleku ajal veebruaris 2023 Helsingis, Soomes, vahetasid ENDOTARGETi konsortsiumi partnerid ideid ja arutasid projekti rakendamise esimesi samme. Kaheksa kuud hiljem kogunes konsortsium uuesti konsortsiumi teisele kohtumisele Hispaanias Santiago de Compostelas. Siin anti kõigile teavet projekti edenemise kohta ja konsortsium määras kindlaks järgmise aasta tegevuste prioriteedid.

Mida on ENDOTARGETi esimese aasta jooksul saavutatud?

Projekti esimesel aastal rajas konsortsium infrastruktuurid, testis ja valideeris tööprotsesse ja tehnoloogiaid ning valmistas ette erinevaid kliinilisi uuringuid, mis hõlmas uuringuplaanide üksikasjalikku kavandamist ja eetika lubade taotlemist. Lisaks sellele viidi erinevate töopakettide raames läbi esimesed in vitro mõõtmised kohordi proovidega ning saadi esimesed tulemused, näiteks struktuursete bakteriaalsete ühendite põletikulise mõju kohta liigesekudedele. Konsortsium on alustanud ka andmete (kliinilised, genoomsed, metaboloogilised, metagenoomsed ja elustiiliandmed) väljavõtteid erinevatest projektis osalevatest rahvastikukohortidest. Tänu konsortsiumi ulatuslikule ettevalmistustööle on ENDOTARGETi esimese aasta jooksul saanud alustada järgmisi kliinilisi uuringuid, mis on praegu käimas:

- 1.) Vaatlusuuring LEAKY (Leaked endotoxins as key drivers of chronic inflammation, Portugal), millega uuritakse soolestiku läbilaskvust RA ja SpA patsientidel.
- 2.) Kliiniline uuring (Soome), et uurida väljaheite siirdamise mõju SpA patsientidel.
- 3.) TASTY dieedi sekkumisuuring (Portugal), et analüüsida Vahemere dieedi mõju RA patsientidel.

Lisaks ulatuslikule teaduslikule tööle ühendasid ENDOTARGETi partnerid oma jõupingutused töopakettides "Eetika, eeskirjad ja GDPR", "Tulemuste levitamine, kasutamine ja teabevahetus" ning "Projektijuhtimine". Selle esimese aasta jooksul koostati andmehalduskava ning loodi sõltumatu andmete ja ohutuse järelevalvenõukogu. Lisaks sellele käivitati ENDOTARGETi veebisait ja sotsiaalmeedia kontod LinkedInis ja X-is ning töötati välja erinevaid kommunikatsioonimaterjale. Konsortsium on teinud koostööd ka teiste asjakohaste projektide ja algatustega ning on juba viinud läbi ühiseid teavitamis- ja kommunikatsioonitegevusi ning ühiseid teaduslikke tegevusi. Lisaks sellele koostas koordinaatorirühm projekti edukuse ja kvaliteedi tagamiseks projekti käsiraamatu ning käimas on riskijuhtimiskava väljatöötamine.

Lisateave:

Projekti koordinaatori meeskond

Helsingi Ülikooli Kliinikum (HUS), Helsingi, Soome

Projekti koordinaator

Kari Eklund (Kari.eklund@hus.fi)

Projekti koordinaatori asetäitja

Gonçalo Barreto (Goncalo.barreto@helsinki.fi)

Projektijuht

Ana Valkama (Ana.valkama@hus.fi)

Lisainfo:

 www.endotargetproject.eu

 [@ENDOTARGET EU Project](https://www.linkedin.com/company/ENDOTARGET-EU-Project)

 [@ENDOTARGET_EU](https://twitter.com/ENDOTARGET_EU)